

Zápis z 11. akvizičního semináře, který se konal 6. června 2001 ve Státní vědecké knihovně v Kladně

Program podle pozvánky.

Přítomno: 82 zástupců knihoven, nakladatelů, distribučních firem dalších institucí

Omluveno:

PhDr. J. Křehlová - redakce Nové knihy

Marie Krátká – MěK Jindřichův Hradec

1. Ředitelka SVK Kladno PhDr. J. Bínová zahájila seminář a přednesla návrh Sdružení knihoven, aby se tyto akviziční semináře staly součástí akce Knihovny současnosti (v Seči) nebo aby byla ustanovena samostatná sekce pro akvizici při Sdružení knihoven.

PhDr. Bínová zhodnotila předcházející ročníky – viz též její příspěvek v bulletinu Národní knihovna, 11, 2000, č. 5-6, s. 234-237.

2. Akvizice elektronických dokumentů

PhDr. Anna Patočková, Státní technická knihovna Praha

PhDr. Patočková ve svém příspěvku uvedla spíše zkušenosti ze zahraničních informačních zdrojů. Uživatelé mají možnost Internetu, dokumenty nejsou ve fondu STK, jejich zpřístupnění je volné nebo za úplat. Báze jsou dislokovány mimo knihovnu, ale je nutná evidence a zpracování manuálu pro jejich zpřístupnění. Vyžadují neustále sledování kvůli změnám.

Výhodou je možnost okamžitého přístupu, urychlení informačního procesu, sdělení obrazem i zvukem oproti klasickým dokumentům, dokumenty nezabírají žádné nebo jen malé místo.

Nevýhodou je menší autorativnost a spolehlivost elektronických dokumentů, neexistence standardů včetně právních (oblast licencí), psychologické hledisko uživatele - převládá spíše nedůvěra k elektron. dokumentům, problém s archivací (většinou časopisy dálkově dostupné) – potřeba vytvářet archivy, někdy i za úplatu.

Obecné shrnutí: nutnost pečlivého a individuálního posouzení při výběru dokumentů do knihovny, zohlednění technické otázky – nárok na software uživatele (problém při chemických vzorcích – je potřeba speciální software) a spolehlivost elektron. zdrojů se zvyšuje, pokud za nimi stojí známé firmy – přesto nutnost pravidelného prověřování na Internetu.

Elektronické časopisy:

Výběr – databáze musí odpovídat profilu fondu, požadavkům uživatelů, důležité jsou technické podmínky pro navrácení finančních prostředků.

Volně přístupné zdroje na Internetu – jednotlivé způsoby zpřístupnění prostřednictvím konsorcií hrazené z grantu. Uživatelé mají možnost získat nejen plné texty časopisů, ale i bibliografické údaje, referáty, recenze a plné texty ze sborníků, příruček, patentů, norem – vývoj spíše k zajištění komplexnosti potřeb.

Nedostatek finančních prostředků na všechny potřebné zdroje, ale na druhé straně je možnost pokračování grantového programu a tím zajištění dalších finančních prostředků.

Diskuse k tomuto příspěvku – jak se dostat ke zmíněným informacím? – dotaz
RNDr. Dzikové z Vydavatelství UP Olomouc

Odpověď PhDr. Patočkové – vystavení na webu a ing. Brožka – hmotné zdroje uveřejňovat v časopise Nové knihy a nehmotné na webové stránce.

Mgr. Iva Celbová připomněla projekt při Národní knihovně v Praze:

www.archiv.nkp.cz

3. Možnosti akvizice skript a vysokoškolských učebnic

RNDr. Hana Dziková, Univerzita Palackého v Olomouci – Vydavatelství

Problém akvizice skript a učebnic vysokých škol byl otevřen už na letošním knižním veletrhu Svět knihy na workshopu.

Velkým problémem je stanovení nákladu (nízký náklad), což má vliv na cenu a vydávání stejných titulů na různých vysokých školách.

Tak vznikla myšlenka na vytvoření databáze vysokoškolských učebnic a skript - báze bude mít 2 části:

-ediční plány VŠ

(možnost koordinace, domluva na koedici, problém dotací – některé VŠ nemají zájem prodávat skripta – náznak spolupráce v ekonomické části na zvýšení nákladu, zatím neúspěch v tvorbě kompendií)

-skladovaná produkce

(do projektu se přihlásilo 29 VŠ, protože jsou značné časové i jiné problémy při procházení webových stránek jednotlivých škol a univerzit, vznikla myšlenka jedné databáze pro všechny – vyhledávání podle klíčových slov, při doprodání titulů možnost nabídky produkce jiné VŠ)

Na realizaci databáze se podílely VŠCHT Praha, Vysoká vojenská škola ve Vyškově, Univerzita Palackého v Olomouci, později přistoupila Západočeská univerzita v Plzni.

Zatím probíhají zkoušky databáze, bude oznámena její plná funkčnost.

Vydavatelství UP v Olomouci je členem Svazu českých knihkupců a nakladatelů, ovšem neexistuje žádná součinnost, SČKN plánuje realizaci vlastní databáze, která bude mít 2 části:
1. část – vydávané novinky (současně umožnění plnění nabídkové povinnosti nakladatelů),
2. část – skladované knihy, nutnost vytvořením betavyhledavače na prohledávání). Nakonec došlo k domluvě, kdy databáze VŠ bude součástí databáze SČKN.

Na dotaz ing. Brožka ohledně slev a možnosti obchodování odpověděla RNDr. Dziková, že databáze bude mít internetový obchod, ale o poskytnutí slev za vysoké školy nemůže podat žádné informace.

Aktualizace databáze bude probíhat 1x za měsíc, je možnost rozšíření o další vysoké školy, k problému proběhne konference.

Ke slevám:

Vydavatelství UP v Olomouci slevy knihovnám poskytuje.

Také Milan Šusta z vydavatelství Karolinum uvedl informaci o slevách – 10% sleva je na jakýkoliv titul, 20% na novinky do určitého data a kromě toho existují množstevní slevy 20-25%.

Karolinum má vlastní internetový obchod, započítává se poštovné a platba v hotovosti nebo fakturou.

Výše uvedené slevy by měly platit i pro prodejnu skript v Celetné ul. č. 18.

Na další dotaz M. Šusta odpověděl, že je možná dohoda s distribucí v Karolinu, aby se daly dokumenty elektronicky vybrat, ale klasicky nakoupit osobně nebo na fakturu.

Dále pan Šusta uvedl, že novinky i skladovaná produkce je uveřejněna na webu a 1x měsíčně je zasílána na e-mailovou adresu knihoven informace o produkci.

Karolinum se brání také elektronickému publikování – není vyřešen autorský zákon, z elektronické podoby dokumentu není ekonomický příjem (autor má možnost vyvěsit text na webu příslušné fakulty).

Sborníky v elektronické podobě – problémem je rozhraní mezi časopisem a monografií.

Na dotaz dr. Svobodové z SVK Hradce Králové, zda budou taky plné texty skript v elektronické podobě, odpověděla RNDr. Dziková záporně (buď tištěné nebo pouze v elektr. podobě).

Další diskuse se zaměřila na problém, že VŠ nemají vlastní nakladatele, další mají nakladatele, ale nemají distribuci, někteří mají nakladatele i distribuci – v zájmu všech je, aby v databázi byly uvedeny tyto možnosti včetně autora, názvu, ISBN, anotace, roku vydání, počtu stran, ceny, odkazu na distribuci.

Na dotaz paní Hendrychové z SVK Liberec, jak bude vypadat distribuce skript VŠE v Praze, odpověděla RNDr. Dziková, že bude pouze odkaz na distribuci, sjednocení na ekonomických podmínkách se nepodařilo.

PhDr. Bínová z SVK Kladno poznamenala, že by bylo dobré tento příspěvek publikovat ve Čtenáři.

Dodatečně byl zařazen do programu semináře příspěvek

4. Akvizice a distribuce středoškolských učebnic – ing. Blanka Machalcová, Centrum vzdělávání a distribuce učebnic, s.r.o.

V chaosu po r. 1989 začaly školy nakupovat učebnice, které sehnaly, a proto vzniklo výše uvedené Centrum na pomoc učitelům, které eviduje všechny dostupné tituly a nakladatele.

V jednotlivých regionech ČR je 11 center – vzorkových prodejen učebnic a tato centra jsou místy konání seminářů, kde se setkávají pedagogové, autoři a nakladatelé.

Tištěné katalogy s adresami center:

-Nabídka učebnic základní školy 2000-2001

-Nabídka učebnic střední školy 2000-2001

Další informace na webových stránkách ([www:http://www.cvdu.cz](http://www.cvdu.cz)), ale poslední 3 měsíce jejich web nefunguje.

Pracovníci center se setkávají na školách s tituly a nakladateli, kteří už neexistují, problémy s úzkou odborností atd.

Centrum spolupracuje se 180 nakladateli (z toho asi 62 nakladatelů středoškolských učebnic) a zvláště s těmito nakladateli:

-Fortuna

-Scientia

-Fraus

-Prometheus

-Informatorium

Možnost jednotlivých objednávek nebo uceleného odběru, sleva je poskytována a o její výši je nejlépe domluvit se osobně nebo pomocí e-mailů, uveřejněných v katalogu, v jednotlivých střediscích.

PhDr. Bínová z SVK Kladno nabídla, aby také tento příspěvek byl uveřejněn v časopise Čtenář.

V diskusi k tomuto příspěvku vyplynulo, že v katalozích nabízených učebnic chybí ISBN a rok vydání. Centrum se řídí svými vlastními kódy a nikoli požadavky knihkupců nebo knihovníků, kteří ovšem tyto údaje nutně potřebují znát.

V katalozích jsou jen platné tituly – nová vydání a katalogy slouží převážně školám.

5. Využití webových stránek nakladatelů v akviziční činnosti

ing Aleš Brožek a Jana Lichtenbergová, SVK Ústí nad Labem

Přednášející zhodnotili webové stránky 15 nakladatelství podle objemu roční vydávané produkce a zaměřili se na akviziční údaje, nutné pro identifikaci dokumentu, kvalitní výběr a obchodní styk.

Tento příspěvek byl nabídnut k uveřejnění v časopise Knihkupec a nakladatel včetně přijatých závěrů, vyplývajících z hodnocení.

6. Mohou internetová knihkupectví pomoci akvizitérům?

Mgr. Iva Celbová

Mgr. Celbová napsala diplomovou práci o akvizici, v níž byla pasáž o internetových knihkupectvích. Nejdůležitější části této diplomové práce by mělo SDRUK vydat tiskem.

Mgr. Celbová se zaměřila na 6 nejvýznamnějších internetových knihkupectví a hodnotila rozsah jejich nabídky, tematické zaměření a možnost slev.

1. Český Amazon

www.amazon.cz

sleva: 15-20%

2. Knihservis

www.knihservis.cz

sleva: 10%

3. Knihy.cz

www.knihy.cz

sleva: 15 nebo 25%

4. Kosmas

www.kosmas.cz

sleva: do 25%

5. Studovna

www.studovna.cz

sleva: 10%

6. Vltava

www.vltava.cz

sleva: 10 nebo 20%

Zhodnotila výhody těchto knihkupectví:

-zdroj informací o novinkách

-zdroj bibliografických údajů o titulech

-doplňkový zdroj pro akvizici

-výhodné slevy

-místo pro dokoupení starších titulů

Ing. Brožek z SVK Ústí nad Labem vyzval přítomné, aby se přihlásili se svými zkušenostmi z nákupu přes internetová knihkupectví.

Dost knihovníků už nakupuje tímto způsobem, názory jsou pozitivní, ale objevilo se i několik názorů negativních.

7. Prezentace distribučních firem

A. Prodejna map a průvodců

PhDr. Renata Slavíková

Senovážné náměstí 6, 110 00 Praha 1

Tel./fax: 02/24 22 72 45

E-mail: prodejna@mapyitm.cz

Aktuální seznam zboží: www.mapyitm.cz

Sleva 15%, neúčtují poštovné. Katalog vystaven na Internetu, ovšem neuvádějí ISBN, datum vyjítí a rok vydání. Co je v katalogu, je v prodeji. Objednávky i prostřednictvím e-mailu.

B. KOSMAS, s.r.o. – knižní velkoobchod

Josef Žák

Lublaňská 34, 120 00 Praha 2

Tel./fax: 02/22 51 07 49

e-mail: sklad@kosmas.cz

Nabídka tvoří přes 6000 titulů od více než 450 nakladatelů, je zaměřena na kvalitní prózu a poezii, historii, filosofii, psychologii a další humanitní obory, náboženství a duchovní nauky, esoterickou literaturu, umění, alternativní kulturu a medicínu atd. Nabídku publikací věnovaných umění tvoří z velké části tituly, vydávané galeriemi.

Kosmas zajišťuje distribuci nakladatelství: Argo, Aula, Babylón, Bystrov a synové, Cylinder, Dharmagaia, Herrmann a synové, Honza Volf, Host, Kovalam, Maťa, One Woman Press, Prostor, Rezek, Sefer, Studio JB, Miroslav Šimáček, Timotej, Torst a Zvláštní vydání.

Dále nabízí kompletní produkci nakladatelství: Atlantis, Avatar, Aurora, CAD Press, Dauphin, Gallery, Garamond, G plus G, Hynek, Ježek, Kant, Mladá fronta, Oikoymenh, Synergie, Titanic a většinu titulů vydávaných řadou dalších nakladatelů: Academia, Albert, Alternativa, Arca Jimfa, Aquamarin, Eminent, Inverze, Labyrint, Libri, Nakladatelství Lidové noviny, Petrov, práh, Psychoanalytické nakladatelství, Jota, Books, Karolinum, Votobia, Vyšehrad atd.

Informace o nabídce:

a)Elektronický katalog - je aktualizován každé pondělí – kompletní nabídka firmy Kosmas ve formátu MS Excel na Internetu na adrese:

<http://www.kosmas.cz/katalog>

Na uvedené adrese lze zadáním e-mailové adresy objednat pravidelné týdenní zaslání katalogu e-mailem. Zájemcům je možno zaslat katalog na disketě poštou.

b) Internetový obchod

<http://www.kosmas.cz>

c) Knihy – týdeník pro orientaci na knižním trhu

Obchodní podmínky pro knihovny:

Základní rabat je 15% z doporučené prodejní ceny, vyšší rabat lze získat v závislosti na pravidelném stálém odběru a množství odebraných knih a také při osobním odběru a platbě v hotovosti.

Jednorázová objednávka (rabat pouze k dané objednávce):

Celková cena zboží:

nad 5000 Kč – rabat 20%

nad 10000 Kč – rabat 25%

nad 30000 Kč – rabat 27%

Za kumulovaný odběr (rabat se vztahuje na všechny další objednávky realizované po dosažení dané úrovně):

nad 10000 – rabat 20%

nad 30000 – rabat 25%

nad 100000 – rabat 27%

Internetový obchod Kosmas.cz

Lublaňská 34, 120 00 Praha 2

Tel./fax: 02/22 51 83 24

E-mail: info@kosmas.cz

<http://www.kosmas.cz>

Knižní nabídku tvoří sortiment knižního velkoobchodu doplněný o vybrané tituly ořezávající zaměření velkoobchodu (počítačová literatura, comics, učebnice), obchod nabízí také CD-ROMy a hudbu.

Akční slevy: www.kosmas.cz/akcnisleva.asp

Novinky(Knihy): www.kosmas.cz/novinky.asp

Kategorie: www.kosmas.cz/kategorie.asp

Rozšířené hledání: www.kosmas.cz/hledani_formular.asp

Na všechny knihy sleva minimálně 15%, na vybrané tituly je akční sleva 25-50%, hudba a CD-ROMy jsou se slevou 10%.

K ceně zboží obchod účtuje zvýhodněné paušální poštovné v rozmezí 25-65 Kč. Pokud je celková cena objednávky vyšší než 2000 Kč, je poštovné zdarma.

E-mailové zpravodajství:

Každý návštěvník si může nastavit zaslání zpráv obchodu Kosmas na svoji e-mailovou adresu. Nastavení zpravodajství lze provést na titulních stránkách jednotlivých oddělení a tematických kategorií nebo centrálně na stránce Můj Kosmas.

Můj Kosmas: www.kosmas.cz/mykosmas.asp

Firma Kosmas spravuje také internetovou verzi Almanachu Labyrint:

<http://almanach.kosmas.cz>

C. KD Bohemia, s.r.o.

Jiří Hrabec

Radlická 110, 151 32 Praha 5 – Smíchov

Tel./fax: 02/51 55 60 16

Tel: 02/51 55 60 12

E-mail: kdbohem@pha.inetnet.cz

Firma má v distribuci hlavně tato nakladatelství: Fortuna Print, Slovart, Slovo, Columbus, Svojtka & Co., Junior + Motýl a Příroda (knihy v češtině) a další.

K dispozici je katalog dealerů, informace o novinkách jsou v časopise Knihy – týdeník pro orientaci na knižním trhu, osobní výběr v prodejně.

Sleva 28% při osobním odběru a platbě v hotovosti (zatím využívá málo knihoven), ve dnech konání knižního veletrhu svět knihy sleva 35%, stejně jako před vánoci v určených sobotách nebo nedělích. Na fakturu poskytuje firma rabat 24%.

Zatím není možné připojení na Internet.

D. Nakladatelství a distribuce Baset

Plovdivská 3400, 143 00 Praha 4 – Modřany

Tel./fax: 02/51 56 66 94

Mobilní telefon: 0604/28 29 27

E-mail: baset@ok.cz

Web site: www.baset.cz

Firma má v distribuci asi 10 nakladatelství, plánují rozšíření distribuce na celou republiku i na prodejní sklad.

Informace přes měsíčník Čtenář, 4x do roka Víkendy pro knihovny.

Sleva je 25% + navýšení při platbě v hotovosti a osobním výběru ve skladu.

E. Pemic – knižní velkoobchod

Ing. Alena Košťálová

Areál VÚ, budova 7B 100, 190 11 Praha – Běchovice

Tel. 02/67 06 29 21 ing. Alena Košťálová

Vratimovská 101, 719 00 Ostrava-Kunčice

Tel.: 069/56 82 334

Kontaktní osoba: Soňa Dudková, Eva Puškárová, Eva Heroldová, Jana Hulová, Martina Chvostková

Seznam nakladatelství v distribuci: Academia, Aktuel, Albatros, Anagram, Apolo nakladatelství, Apsida, Argo, Atlantis, Baloušek, Beta – pouze Morava, Brána, Brázda, Brio, Columbus, Český klub, Didaktis, Dona, East Publishing, Egmont, Eminent, Encyklopedický dům, Faun, Fermata, Filip Trend, Folk a Country, Formát, Fortuna Print, Fragment, Fraus, Grafis, Granit, Hel, Helma, Humanitarian technologies, Hynek, Chvojtkovo nakladatelství, Infoa, Ivan Rudzinskyj, J&J Morava, Junior, Kamélie, Kartografie, KOPP, Krásná paní, Kubeša Jan nakladatelství, Kvarta, Květ, Laguna, Laser, Leda, Lidové noviny, Lika klub, Lípa Rychlík, Malina Tomáš nakladatelství, Metramédia, Mladá fronta, Moba, Momčilová Pavla nakladatelství, Moraviapres, Motto, Knihcentrum, Ostrov, R plus, Namaste, Nava, Navrátil Jan nakladatelství, Newsletter, NSSvoboda, Olympia, Ottovo nakladatelství, Papyrus, Paráda, Perfekt, Petrklíč, Pierot, Portál, Pragma, Radioservis, Radix, Reader's Digest-Výběr, Rebo Productions, Repronis, Riopress, Rubico, Sagit, Satum, Sdružení, MAC, Seqoy, Slovart, Sobotales, Sursum, Šmidt Vilém nakladatelství, Terra, Themis, Tigris, Tilia, Tiskárna Macek, Toužimský & Moeavec, Victory, Víkend, Votobia, VPK-agentura, Vydavatelství Fisher, Poradce, Vyšehrad, Žaket.

Hlavní vzorkovna je v Ostravě, další je v Praze.

Sleva 26% na fakturu, při platbě v hotovosti a osobním odběru více (30% každý pátek), expediční náklady jdou na účet firmy.

Dealeři, kteří jezdí po republice, mají u sebe vzorky a přijímají objednávky.

Připojení na Internet zatím možné není, ale bude.

Informace o knihách v časopise Knihy – týdeník pro orientaci na knižním trhu.

F. OPA – obchodní a propagační agentura

Dr. Turk a L. Loukotová

V zápolí 20a/1143, 141 00 Praha 4

Tel.: 02/47 25 053

Fax: 02/47 25 053

Mobil: 0603/41 58 80

Mobil: 0604/28 49 39

E-mail: opa-knihy@cbox.cz

OPA spolupracuje pravidelně s asi 80 až 100 nakladateli a dodává jejich kompletní ediční sortiment a asi s 20 menšími nakladateli příležitostně podle aktuálnosti a zajímavosti vydávaných titulů. Kromě toho spolupracuje s některými většími distributory. Ročně dodává přes 1300 knižních novinek a vyřizuje několik tisíc doobjednávek již vydaných titulů.

Dvakrát ročně je vydáván seznam nakladatelů.

Obchodní podmínky jsou všeobecně známy. Blíže je možno se dozvědět více přímým jednáním.

8. Závěr

PhDr. J. Bínová, ředitelka SVK Kladno, ukončila letošní seminář, rozloučila se s přítomnými a pozvala je na další ročník akvizičního semináře, který se zřejmě bude konat opět v SVK Kladno, protože uspořádání semináře v Seči by bylo nevýhodné i z toho důvodu, že tam není možnost napojení na Internet.

Zapsala: Jana Lichtenbergová, Státní vědecká knihovna v Ústí nad Labem

9. srpna 2001